

Justyna Syber

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

„Wykrywanie i zapobieganie przestępczości ubezpieczeniowej - studium prawnoporównawcze”.

Rozprawa doktorska przygotowana pod kierunkiem dr hab. Wojciecha Zalewskiego, prof. UG

Przedmiotem rozprawy doktorskiej jest problematyka zapobiegania i wykrywania przestępczości ubezpieczeniowej w ujęciu prawnoporównawczym. W toku przeprowadzonych badań dokonano analizy stosowanych metod oraz środków służących wykrywaniu i zapobieganiu przestępczości ubezpieczeniowej w Niemczech, Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej, Francji oraz w Polsce.

Głównym problemem badawczym pracy była identyfikacja działań w zakresie zapobiegania i wykrywania przestępczości ubezpieczeniowej, które mogą podjąć same zakłady ubezpieczeń. Za cel pracy przyjęto więc ustalenie roli ubezpieczycieli w procesie wykrywania i zapobiegania przestępczości ubezpieczeniowej, ustalenie relacji pomiędzy działaniami z zakresu zarządzania ryzykiem a czynnościami zapobiegania i wykrywania przestępczości ubezpieczeniowej oraz zidentyfikowanie dobrych praktyk w odniesieniu do rozwiązań służących wykrywaniu i zapobieganiu przestępczości ubezpieczeniowej w wybranych państwach świata celem poprawy wykrywalności oraz zapobieganiu przestępczości ubezpieczeniowej w Polsce.

W związku z realizacją problemu badawczego przyjęto hipotezę główną, która brzmiała: Działania dotyczące zapobiegania i wykrywania przestępczości ubezpieczeniowej są elementami procesu zarządzania ryzykiem z perspektywy zakładu ubezpieczeń jako organizacji.

Dysertacja składa się z pięciu rozdziałów. W rozdziale I zostały omówione podstawowe zagadnienia wprowadzające. Fundamentalne dla całości pracy było wyjaśnienie terminów „przestępstwo ubezpieczeniowe” oraz „przestępczość ubezpieczeniowa”. Następnie skupiono się na sylwetce sprawcy oraz ofiary przestępstwa ubezpieczeniowego, a także na metodach popełniania przestępstw ubezpieczeniowych. Końcowe rozważania poświęcone zostały problematyce zarządzania ryzykiem.

Rozdziały II, III, IV oraz V poświęcone zostały analizie przestępczości ubezpieczeniowej w następujących państwach: Niemcy, Stany Zjednoczone Ameryki Północnej, Francja oraz Polska. Każdy z tych rozdziałów został poprzedzony omówieniem zagadnień ogólnych związanych z rynkiem ubezpieczeń w analizowanym państwie, które to omówienie stanowiło punkt wyjścia dla kolejnych rozważań. Na zagadnienia ogólne składały się: ujęcie historyczne instytucji ubezpieczenia, podstaw prawnych działalności ubezpieczeniowej, konstrukcji oraz stron stosunku prawnego ubezpieczenia. Następnie omówiono znamiona przestępstwa ubezpieczeniowego w każdym z analizowanych państw oraz dane statystyczne zjawiska przestępczości ubezpieczeniowej. Najważniejsze, z punktu widzenia tematu pracy, było poświęcenie uwagi stosowanym metodom i środkom wykrywania oraz zapobiegania przestępczości ubezpieczeniowej. Każdy rozdział kończy się podsumowaniem.

W zakończeniu pracy zawarto najważniejsze ustalenia wynikające z przeprowadzonych badań, a zawarte w nim wnioski mają formę weryfikującą względem postawionej przed przystąpieniem do badań hipotezy. W efekcie pozyskany materiał badawczy oraz analiza danych pozwoliły na wzbogacenie prezentowanych w literaturze przedmiotu poglądów na temat metod oraz środków służących wykrywaniu i zapobieganiu przestępczości ubezpieczeniowej.